Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 25. Wilnia, Sierada 31 Lipnia 1929 h. Hod V (XIII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno. Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč.

„Bieł. KRYNICA" kaštuje na hod—10 zał., na paŭhoda—5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał. HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

Cana abwiestak: na 1-šaj staroncy 60 hr., 2 i 3 — 50 hr., na 4-aj — 40 hroš. — za radok drobnaha druku ŭ adnej špalcie

Paśla sudu nad ministram Čechowičam.

U kancy m-ca červienia siol. h. ŭ Dziaržaŭnym Trybunale ŭ Waršawie adbyŭsia sud nad Čechowičam, byŭšym u astatnim časie polskim ministram finansaŭ.

Sud hety trywaŭ až try dni. Wyklikaŭ jon wialikaje zacikaŭleńnie ŭ palityčnych kruhoch hramadzianstwa, jak u Polščy, tak i zahranicaj.

U čym-ža sprawa? A woś u tym, što miž ciapierašnim uradam, hałoŭnaj spružynaj jakoha źjaŭlajecca marš. Piłsudski i Sojmam wiadziecca zaciataja baraćba. Marš. Piłsudski wielmi krytyčna adnosicca da Sojmu i staranicca ad jaho. Toje-ž samaje za prykładam maršałka robiać i inšyja ministry. Woś min. finansaŭ Čechowič z dziaržaŭnaha budžetu na 1927-28 h. wydaŭ kala 600 mil. zł. na mety ŭ budžecie na hety hod Sojmam nie pradbačanyja. Sojmawaja budžetowaja kamisja 14.III. siol. h., apirajučysia na ustawie skarbowaj z dnia 22.III.27 h., pastanawiła ministra Čechowiča addać pad Sud Dziaržaŭnaha Trybunału. Sojm 20.III. siol. h. na swaim plenarnym pasiedžańni pastanowu hetaj budžetawaj kamisii pryniaŭ. U źwiazku z hetym min. Čechowič padaŭsia ŭ adstaŭku, a sprawa jaho Sojmam pieradana była Trybunału.

Uspomnienyja kala 600 mil. zł. wydany byli ŭradam biaz wiedama Sojmu, jak najwyšejšaha haspadara Polščy. Adkaznym za takija prastupki, pawodle polskaj konstytucyi, źjaŭlajecca ministr finansaŭ.

Trybunał, razhledziŭšy sprawu, pastanawiŭ sprawu hetu adłažyć da času wydańnia Sojmam specyjalnaj pastanowy što da kredytaŭ niezakonna ministram raschodawanych. Pastanowu takuju Trybunał apior na tym, što ab padobnaha rodu prastupkach ministraŭ tolki Sojm moža wydać merytoryčnuju acenu, a Sojm dastatačnaj aceny takoj, jak śćwierdziŭ Trybunał, nia daŭ.

Jak na heta adhuknułasia polskaje hramadzianstwa? Jak wyhladaje z hazet, byccam usie zdawoleny. Zdawoleny starońniki Sojmu, bo Trybunał śćwierdziŭ nieparušnaje što da budžetu i jahonaha wydatkawańnia prawa Sojmu. Pakazywajucca zdawolenymi i kruhi ŭradowyja, bo sprawa spyniena i pawodle ich nadziei, bolš nia ŭspływie nikoli.

Z hetaha bačym, što ŭ sprawie Čechowiča jak adnej, tak i druhoj staranie, jak Sojmu, tak i Ŭradu raschodzicca najbolš ab palityčnyja mety. Starońniki Piłsudskaha baroniać min. Čechowiča, kab abaranicca ad kampramitacyi i dalej trymacca pry ŭładzie. Tyja-ž, što trymajucca Sojmu, napadajuć na Čechowiča, kab jak najbolš skampramitawać urad Piłsudskaha, prymusić jaho pajści ŭ adstaŭku i samym darwacca da ŭłady. U hetym uwieś sens baraćby miž Sojmam i Uradam.

Što-ž dalej? Sprawa min. Čechowiča z Trybunału pojdzie, ci mo' ŭžo pajšła ŭ Sojm. A tam adno z dwuch: abo Sojm pierapačynajecca ŭradu — što dahetul rabiŭ systematyčna — i da razhladu sprawy Čechowiča nia dojdzie nikoli, abo zdabudziecca na adwahu, dapuścic sprawu hetu da abradaŭ i tady... moža być prezydentam raspuščany.

Što z hetych dwuch mahčymaściaŭ stanieccа, zhadać trudna. U kožnym wypadku i pieršaja i druhaja mahčymaści wielmi płodnyja pawažnymi palityčnymi nastupstwami: jany značna prybližajuć raźwiazku baraćby miž Sojmam i Piłsudskim. Wyniki-ž hetaj raźwiazki, kožnamu zrazumieła, buduć mieć wialikaje palityčnaje značeńnie ŭ Polščy.

Ciapier, u časie wakacyjnym jak dla Sojmu, tak i dla Uradu baraćba miž imi z pryčyny

Mnohamoŭnyja pačatki.

Biełaruskaje školnictwa ŭ Zach. Biełarusi, pakinienaje na wolu losu i polskich uradawych inspektaroŭ, pierażywaje časy ciažkaj proby: kab zachawać u čystacie swajo ŭzhadawaŭčaje pasłańnie i nacyjanalna-biełaruski charaktar.

Kudy heta ŭsio skiroŭwujecca, zdradžaje „Lemantar" wydany ŭ Lwowie „nakładam dziaržaŭnaha wydawiectwa školnych knižak." Hety lemantar tak charakterny, što ab im treba skazać tut choć paru słoŭ.

Jak aŭtor nazwanaha lemantara padany Stanisłaŭ Lubič-Majeŭski, Biełarus, wiedamy, praŭda, jak hieograf, ale jšče bolš chiba, jak aryhinał u swaich pohladach na sprawu biełaruskaha adradžeńnia. Techničnaja apracoŭka lemantara mała što pakidaje da pažadańnia (chiba ŭwažniejšuju, jak na lemantar karektu). Inšaja zatoje sprawa z staranoj duchowaj, idejowaj, što ŭ školnym padručniku naahuł a ŭ lemantary asabliwa maje pieršaradnuju wahu. Woś-ža heta starana ŭ nazwanym lemantary zasłuhoŭwuje ŭwahi i heta tamu, što jana skroź niebiełaruskaja, choć lemantar praznačajecca ŭ biełaruskija škoły. Niebiełaruskaja pa swajmu ŭžo wonkawamu wyhladu, bo ŭ šryfcie (lemantar wydany łacinkaj) zamiest ahulna pryniatych i nawukaj paćwierdžanych prawiłaŭ biełaruskaha prawapisu, užywajecca miž inšym „sz" zamiest „š", „cz" zamesta „č", niebiełaruskaja i pa źmiestu, bo dziciaci biełaruskamu ŭžo z hetaj pieršaj knižkaj ubiwajucca pachwalnyja wiestki ab dalokich polskich haradoch, jak Waršawa, Krakaŭ minajučy bliskija jemu i rodnyja: Wilniu Horadniu, Nawahradak i h. d., a choć-by i Miensk Dniapro, Smalensk... Samaja mowa lemantara zdradžaje, što aŭtor jahony zusiom adstaŭšy ad sučasnaha kulturalnaha žyćcia biełaruskaha (słowy: hłaŭny, tapor, pramy, sprašywać) i hramatyki biełaruskaj nia znaje (wiečer, zajmieńnie „jana" ŭ winawalnym skłonie stawić u formie „janu", zamiest „jaje"). Filolohičnyja „pahlady" St. L.-Majeŭskaha karanuje ŭreście skaz, što „mowa biełaruskaja padobnaja da mowy polskaj".

Da ŭsiaho hetaha treba dadać, što biełaruskija (ŭradowyja i *prywatnyja* škoły ŭ abwodzie Wilenskaj Školnaj Kuratoryi, jak čuwać, dastali ŭžo zahad kuplać nazwanyja lemantary L.-Majeŭskaha.

Skazanaha dosyć, kab mieć ahulnaje prynamsia paniaćcia ab tym, kudy wiaduć biełaruskuju školu polskija ŭłady. Biełaruskaje arhanizawanaje hramadzianstwa pawinna na heta źwiarnuć uwahu i pierad adpawiednymi ŭładami rašuča zapratestawać suproć ihnorawańnia kulturalnych našych zdabytkaŭ i padawańnia za biełaruskaje taho, što biełaruskim nia jość i być nia moža. Peŭnym być možna, što biełaruskaje hramadzianstwa hetaha lemantara nia pryjmie.

Lemantar L.-Majeŭskaha jość tolki techničnaj uspamohaj da apanawańnia štuki čytańnia biełaruskimi dziaćmi *polskich* knihaŭ i što za tym idzie, da chutčejšaha polonizawańnia biełaruskich dziaciej.

Biełaruskaja škoła nie dla hetaha była hetulkimi achwiarami zdabywana. — *n.*

Čechowiča prycichła. Ale treba spadziawacca, što niezadoŭha moža razharecca jana ŭznoŭ. Nastupić heta moža tady, kali pryjdzie wosień, a z joj čas sklikańnia Sojmu.

Takim čynam staimo my pierad mahčymа ważnymi palityčnymi zdareńniami ŭ Polščy. Biełaruskija palityčnyja kruhi i hramadzianstwa ahułam pawinny pomnić ab tym, što majuć zaŭsiody kirawacca da taho, kab iści dalej swaim biełaruskim šlacham.

Z škołaj u nas kiepska.

Kožnaje zmahańnie abo wybiwaje z sił, kali zmahalnik za słaby, abo jaho hartuje. Naša zmahańnie ŭ Zachodniaj Biełarusi za swaju biełaruskuju školu naležyć da wysiłkaŭ nadzwyčajnych, jano wykazała ahramadnuju mieru narodnaj woli, ale, pieramahajučy ŭściaž spatykanyja pieraškody, nie mahło nia tracić na swaim razhonie. Tolki najsilniejšyja ducham adzinki damahlisia apošniaj mety, swajej škoły: rešta — astałasia na poŭdarozie.

Ale mylaŭsia-b toj, chto-b dumaŭ, što budowa našaha školnictwa, pieradusim n a r o d n a h a, wykančana ŭžo choć-by tam, dzie jano nazywajecca biełaruskim. Nie, daloka nie! A hałoŭny niedastatak hetaha školnictwa ŭ tym, što jano jak miž saboj, tak asabliwa z biełaruskim arhanizawanym hramadzianstwam n i e p a w i a z a n a. Akramia taho, prywatnyja škoły nia mohuć normalna raźwiwacca dziela niedastatkaŭ materjalnych, a ŭradowyja — kolki ich jość sapraŭdy biełaruskich?! — dziela niedastkaŭ duchowych.

Dola biełaruskich prywatnych škoł moža ŭ kožnuju chwilinu paprawicca, kali jej zapeŭnić minimum materjalnaha istnawańnia. Nia tak prosta pradstaŭlajecca sprawa z biełaruskaj škołaj u r a d o w a j.

Sietka biełaruskich pačatkawych škoł pašyrana hałoŭnym čynam pa ŭschodnich pawietach Zachod. Biełarusi. Ličba hetych škoł, pawodle polskaj uradowaj statystyki, wynosić až kala 2-ch dziesiatkaŭ. Blizu dwojčy hetulki maje być škoł utrakwistyčnych, biełaruska-polskich. Što da času ichnaha zasnawańnia, dyk bolšaść chiba adnosicca da školnaha hodu 1927-28-ha. Škoły biełaruskija pieratrywaŭšyja ŭwieś čas ad swajho zasnawańnia možna parachawać na palcach adnej badaj ruki.

Skład wučycielstwa ŭ biełaruskich uradawych školach pradstaŭlaje wialikuju rabiznu jak pa swajmu pachodžańniu, tak i pa kwalifikacyi (nia tolki na papiery): jość Biełarusy, jość Palaki, jość Rasiejcy, jość staryja dawajennyja wučyciali himnazijaŭ, jość i wučyciali maładyja... Jość wučyciali addaŭšyjasia škole swajej i dziaciam, ale jość i takija, što .. m o w y b i e ł a r u s k a j n i a w i e d a j u ć!

Popleč z hetym iduć i ŭzajemaadnosiny pamiž wučycielstwam biełaruskich uradowych škoł i baćkami dziaciej. Jość miajscy, dzie takija ŭzajemaadnosiny najlepšyja (ich nadta mała!), a jość i takija, dzie wučyciel biełaruskaj uradawaj škoły (pa nacyjanalnaści Palak) praz try hady bytnaści ŭ wiaskowaj škole, ni razu ŭ h e tu-ž wiosku nie pakazaŭsia, (škoła staić asbaniakom ad wioski; w. Cinciawičy, Wialejskaha pawietu).

A dzieci? Jany, naturalna, biełaruskija, i miž saboj hutarać tolki pabiełarusku, ale spatkaŭšy čužoha čawieka, bolš-mienš pryzwaiciej apranienaha, najčaściej pačnuć hutaryć... papolsku. Wiedama i takaja škoła, dzie dzieci (prawasłaŭnyja) nawučany wučycielam spatykać haścia... *polskaj* pachwalonkaj (w. Litwa, Maładačanskaha paw.).

Wyhlad budynku školnaha bywaje rozny. Pry wybary jaho decyduje opinija sanitarnaj kamisii, jakaja čamuści(?) bolš nia raz „dbaje zdaroŭja" dziaciej u škołach biełaruskich, čymsia ŭ polskich, bo budynak zbrakawany pad biełaruskuju školu, tej-ža kamisijaj pryznajecca paśla za pryhodny pad školu polskuju (w. Maksimaŭka pad Radaškawičami). Pawodle wyhladu (wonkawaha i siaredniaha) biełaruskuju školu adroźnić ad polskaj nia kožny patrapić. Na šyldzie (wywiescy) znachodzicca nadpis tolki polski, z kataraha adnak taksama „razumnym nia budzieš"

Nie dawajcie Wašym dzieciam SACHARYNY, kali nia chočacie zatruwać ich maładyja arhanizmy.

i ab biełaruskaści škoły nie dawiedaješsia, bo tam napisana „Publiczna szkoła powszechna". Na polskaj-ža škole najčaściej napisana „Polska szkoła powszechna" (chaj tolki niechta nie padumaje, što polskaja škoła na biełaruskich wioskach n i apublično, h. zn. biez prawoŭ!). U siaredzinie budynak biełaruskaj uradawaj škoły ničym nie pierakonywaje ab swajej biełaruskaści, bo biełaruskaha abraza tam niwodnaha niama: jość tolki polski aroł i abraz prezydenta Polščy, a miajscami da ŭsiaho hetaha jšče dałučajecca rasiejskaje (!) „połušarije".

(d. b.) *A. Koŭzan.*

Z hazet.

Polskašć i... Mandžuryja.

Za Mandžuryju siahońnia amal nia bjucca balšawiki z Kitajcami. Ale na hetym nie kaniec, bo ab „polskaści" Mandžuryi (!) chłapociacca jšče i polskija endeki. U ichnym orhanie „Kurjer Warszawski" ŭ Nr. 180 z dnia 4 h. m. niechta G. Emeryk šyroka razwodzicca ab „niebiaśpiecy dla polskich intaresaŭ na Dalokim Uschodzie" z taje tolki pryčyny, što Apostalskaja Stalica naznačyła letaś swaim pradstaŭnikom i wysłała ŭ Charbin ks. D-r. F. Abrantowiča, jaki jość, jak wiedama, Biełarusam.

My daloka nie zachopleny takoj nominacyjaj, jakaja adbiraje nam z kraju tak wybitnyja adzinki z pasiarod biełaruskaha katalickaha duchawienstwa, jak ks. prałat Abrantowič. Ale ŭ imia samaj tolki sprawiadliwaści musim zaznačyć, što toj-ža ks. Abrantowič, jak sapraŭdny misyjaner katalictwa, a nia polskaści, mieŭ i maje za abwiazak pilnawać sabie dawieranych intaresaŭ relihijnych, a nie nacyjanalnych. A polskim endekam, wiedama-ž, chočycca mieć i bačyć usio nadwarot. Stul i ŭsia „biada" i raspačliwy kryk p. Emeryka.

Ale... ŭsio marna! Wiedaje ab hetym siańnia ŭžo cely świet, wiedaje napeŭna i ks. Abrantowič i misyju swaju jak wypaŭniaŭ, tak i wypaŭniać budzie pakatalicku, a nie papolsku. Na toje-ž jon tudy i pasłany Apostalskaj Stalicaj i ŭsio źwiahańnie p. Emeryka adabjecca hłuchim recham tolki ŭ zakamyrkach polskaj wuzkahałowaj endecyi.

Ad siabie ŭreščie zaznačym, što kali-b polskija endeki dy patrapili ks. Abrantowiča wiarnuć u kraj — dyk budziem im za heta tolki ŭdziačny: „Glück auf!"

Ahledzilisia.

Wilenskaje sanacyjnaje „Słowo" (№ 169/29) padajučy wiestku ab utwareńni pry Wilenskim Wajawodztwie „Kamisii da spraŭ ustaleńnia nazowaŭ miajscowaściaŭ", ad siabie dadaje miž inšym heta:

„Pašto ŭ kamisiju majuć uwachodziać pradstaŭniki wojska. Školnaj kuratoryi, Dyrekcyi pošt i telehrafaŭ? Dziakuj Bohu nia žywiom u Amerycy i ŭsie našy harady, miastečki i wioski daŭno ŭžo panazywany.

„Idzie ab toje, što Maskali ŭ XIX w. šmat miajscowaściaŭ paprazywali, chočačy hetak nadać našamu kraju rasiejski charaktar... Pastupajučy hetak Maskali rabili drenna, ale prynamsia mieli prad wačyma wyraznuju metu, zrusyfikawańnie našaha kraju. Zatoje my robiačy hetkija dziwy, jak zhadžajučysia na prazwańnie Bieraścia Litoŭskaha na brydkoje (?—red.) niamieckaje Bieraście nad Buham, Radaškawič na Radoszkowice pastupajem sposabam nia mienš adpornym jak Maskali, ale daloka bolš biazsensoŭna.. my na našaj ziamli nia majem ničoha da źmianiańnia, ničoha da fałšawańnia, ničoha da ŭkrywańnia.

„Možna znača šukać, jak danaja miajscowaść nazywałasia ŭ XVIII w., ale hetaha nie pawinien i nia moža rabić pradstaŭnik wojska, pošty i kuratoryi, ale tolki i wykłučna historyk ..Usiakija „polonizacyjnyja" mety pawinny być wykłučany. Tolki ahraničanyja ludzi mohuć dumać ab „polonizawańni" kraju, jaki zaŭsiody byŭ taksama polskim, jak siahońnia".

Baŭciesia pany z „Słowa" i na dalej „w polskość ziem naszych", jakija siahońnia jak i zaŭsiody polskimi ŭsioroŭna być nie mahli, nia jość i nia buduć. r.

Z biełaruskaha žyćcia.

Z BIEŁARUSI PAD POLŠČAJ.

Nowy hurtok B. I. H. i K. zasnawaŭsia ŭ w. Kierdziejeŭcy, Wil.-Trockaha paw.

Biełaruskaje narodnaje pradstaŭleńnie ŭ m. Dubrowie ładziŭ dnia 15 h. m. hurtnk B. I. H. i K. u w. Krynicy. Adyhrany byli dźwie pjesy. Narodu było šmat.

Z žyćcia T wa Biełaruskaj škoły. Hazety pawiedamlajuć, što ŭłady administracyjnyja 3 lipnia h. h. začynili Addzieł T-wa Biełaruskaj Škoły ŭ Horadni, dziela taho, što Addzieł hety byccam zajmaŭsia pašyrańniem nielehalnych wydawiectwaŭ Mienskaha Instytutu Biełaruskaj Kultury (Inbiełkultu).

Wyjšaŭ z druku śpieŭnik „Беларускія Народныя Песьні", sabranyja i wydanyja H. Šyrmam. Usiaho 34 pieśni. Cana 5 złotych. Dastać možna uwa ŭsich biełaruskich kniharniach.

Z RADAWAJ BIEŁARUSI.

Biełarusizacyja pawoli, ale jdzie. Pawodle Mienskaj „Zwiazdy" (Nr. 71-29) ŭ minułym školnym hodzie lička biełaruskich nižšych pačatkawych škoł (čatyrochletak) wynosiła 4.725, što daje 91.5 prac. usich škoł hetaha typu. Wyšejšych pačatkowych (siamiletak) škoł jość 216, što daje 70.1 prac. usich škoł hetaha typu ŭ BSRR. Pryrost za apošni školny hod u čatyrochletak stanowić 535 (11.3 prac.), a ŭ siamiletak 26 (11.2 prac.) škoł. Rasiejskaja mowa, jak pradmiet, uwodzicca až u 4-tym hodzie nawučańnia.

Pedahahičnyja instytuty i wučycielskija kursy źbiełaruščany całkom.

Na Biełaruskim Dziaržaŭnym Uniwersytecie ŭ Miensku za apošnija try hady siem katedraŭ absadžana Biełarusami, tak što ciapier Uniwersytet maje być źbiełaruščany na 40 prac. Najciažej idzie sprawa biełarusizacyi na čyhuncy (dahetul 30-40 prac.).

Literaturnyja kirunki ŭ sučasnaj biełaruskaj literat tworčaści ŭ Radawaj Biełarusi jość try: 1. „Biełaruskaje Abjednańnie Proletarskich Piśmieńnikaŭ" (Bieł. A. P. P.), 2. „Połymia" i 3. „Uzwyšša". „Bieł. A.P.P." paŭstaŭ u 1928 h. i, jak pakazuje sam nazoŭ, zhurtoŭwuje ŭ sabie najbolš elementaŭ proletarskich, nu i što za hetym idzie — kamsamolskich. Siudy-ž uwyjšła i nadaje ton hrupa wydajučaja časopiś „Maładniak".

Hrupa „Połymia" z časopisiaj hetaha-ž nazowu zhurtoŭwuje kala siabie najstarejšych biełaruskich piśmieńnikaŭ, jak Janka Kupała, Jakub Kołas, Ciška Hartny. Z hetaj-ža hrupy wyjšaŭ wiadomy piśmieńnik A. Dudar, jakoha pa zahadu kamunistyčnych uładaŭ musili wykłučyć z „Połymia" i jaki paśla hetaha sasłany na Sałoŭki. Hrupa heta nia ciešycca z łaski kamunistych, ale zatoje papularnaja siarod narodu.

Ureščie hrupa „Uzwyšša" hurtuje kala siabie małodšyja i zdalniejšyja siły, pachodziačyja najčaściej z wioski. Z staršych piśmieńnikaŭ siudy prychiliŭsia Źmitrok *Biadula*. Hrupu hetu kamunisty taksama nia lubiać, bo jana ŭ tworach swaich nia chwalić radawaha (sawieckaha) ładu.

Jak widać, kamunistyčnym zhrupawańniem biełaruskich piśmieńnikaŭ jość tolki pieršaje, h. zn. „Bieł. A. P. P.", wydajučaje swoj orhan „Maładniak" i redahujučaje literaturnyja dadatki da „Sawieckaj Biełarusi" i „Biełaruskaj wioski."

Ničoha dziŭnaha, što i twotčaść piśmieńnikaŭ z hrupy „Połymia" i „Uzwyšša" z boku radawaj krytyki aficyjalnaj spatykaje zakidy rožnych „ukłonaŭ." Asabliwa ŭ apošnija časy cely rad piśmieńnikaŭ dastaŭ nahanku za swaje twory. Napr. J. Pušča — za „Listy da sabaki," Łužanin za „Rabinawa ščaście", A. Dudar (Todar Hłybocki) — za „Pasiekli naš kraj" i „Wiecier z Uschodu", Marokaŭ, W. Duboŭka i h. d. Usich ich kamunisty abwinawačwajuć za „drobna miaščanskija i nacyjanalnyja, a nawat kontrrewolucyjnyja tendencyi"

Woś tabie i „narodnaja wola".

(Pawodle „Spraŭ Narod." Nr 2 (29))

Z Niezaležnaj Litwy.

Nowaja nawukowaja časopiś „Kalba" (mowa). Litoŭskija wučonyja mowawiedy majucca ad wosieni s. h. pačać wydawać časopiś „Kalba." Redaktaram henaj časopisi majecca być p. Skardžius.

Razrost Koŭna. Dziela taho, što ŭ Koŭnie budujecca tak šmat nowych damoŭ, što mahistrat nie ŭśpiwaje skantrolawać i začwierdžać ŭsio nowyja plany na budowu nowych damoŭ, paŭstaŭ prajekt padziełu miesta na 10 kwartałaŭ, z asobnymi burmistrami, katoryja majuć zaniacca ktyčnaj pracaj u swaich kwartałach.

Pradali 10 tysiač koniaŭ. Pawodle ŭradawych litoŭskich statystyčnych danych Litwa ŭ praciahu 1-ha paŭhodździa s. h. pradała za hranicu 10 tysiač koniaŭ.

Pradukcyja masła ŭ Litwie. Pawodle aficyjalnych danych litoŭskaha T-wa „Piencentras" u praciahu 1-ha paŭhodździa s. h. wywieziana za hranicu 13.910 bočak masła (702.455 kil.).

Z Ukrainskaha žyćcia.

Źjezd ukrainskaj moładzi ŭ Užhoradzie (pad Čechasławaččynaj). Dnia 7 h. m. ŭ Užhoradzie adbyŭsia źjezd ukrainskaj sialanskaj i miestawaj moładzi. Źjezd pačaŭsia nabažeństwam u Katedry. Paśla prajšoŭ manifestacyjny pachod pa hałoŭnych wulicach miesta. Na źjeździe ŭchwaleny rezolucyi, pawodle jakich moładź ukrainskaja radykalna zrywaje z rusafilstwam i rašuča stanowicca na ŭsieukrainski šlach. Heny źjezd byŭ manifestacyjaj prociŭ ukrainskich adščapiencaŭ—wučycialoŭ, jakija znachodziacca ŭ rukach maskalafiłaŭ.

Z Polščy.

U Ameryku nie dalacieli. Polskija latuny užo dwojčy padymalisia lacieć praz mora — akijan až u Ameryku, adnak nie dalacieli ani razu. Apošniaja sproba (14 h. m.) pieralotu ichniaha končyłasia tym, što aeraplan „Marszałek Piłsudski" pry musowym spuskańni wybuchnuŭ u pawietry. Ad hetaha adzin latun mjr. Idzikoŭski zabiŭsia na miejscy, a druhi, mjr. Kubala mocna paraniŭsia.

Kažuć, što Palaki pryhataŭlajucca da pieralotu jšče treci raz. Z jakim ščaściem, — niawiedama

Daŭhi Polščy. Pawodle „Monitora" Polšča maje doŭhu: unutranaha — 243.435.000 zł., 7.755.722.000 polskich marak, 31.881.650 załatych frankaŭ i 5.010.390 dolaraŭ, Zahraničnaha-Amerycy: — 276.614.500 dol. i 1.880 000 funt. št., Francyi — 1.083.483.211 franc. frankaŭ, Anhlii — 4.410.168 f. št., Italii — 387.829.000 liraŭ, Holandyi — 4.924 500 guldenaŭ, Norwehii — 18.795.000 norw. kron. i 1.387 f. št., — Danii — 397.750 łatyskich kron., Šwecyi — 6.328.290 šwedzkich kron. i 4.950.000 dolaraŭ, Šwajcaryi— 83.250 fr. Pawodle Insbrukskaj i Praskaj umowaŭ — 66.618.779 floren. aŭstryjskich i 21.418.625 zał. kron.

Handlowy bilans za m-c červień s. h., pawodle abličeńnia Hałoŭnaha Statystyčnaha Uradu, pradstaŭlajecca hetak:

Prywieziena ahułam 487.105 tonaŭ tawaraŭ, na sumu 271.746.000 zł., wywieziena 1.791.668 ton na sumu 237.893.000 zł.

Adjemnaje saldo handlow. bilansu ŭ červieni raŭniajecca 33.853.000 złotych.

Z zahranicy.

Ni wajna ni mir, a tolki poracham zapachła. Miž Kitajem i S.S.R.R. u pałowie hetaha miesiaca aficyjalna paŭstaŭ konflikt, jaki faktyčna zarysawaŭsia z taje pary, kali Kitajcy, paśla doŭhaj chatniaj wajny, stanuli choć krychu na swaje ŭłasnyja kitajskija nohi. Kitajcy začynajučy swaje dźwiery prad čužyncami, katoryja byli tam razsieŭšysia, jak u swajej chacie i haspadaryli tam na niekaryść Kitajcaŭ, pačali wypichać za dźwiery i nieprošanych tam haściej—komunistaŭ, katoryja chacieli piačy swaje komunistyčnyja bliny ŭ kitajskaj piečy. Pry hetym Kitajcy pačuŭšysia haspadarami u swajej chacie pačali začynać swaje dźwierv i prad upływami palityki S.S.R.R. u Kitajščynie. Balšawikom heta było nie da ŭspadoby, ale Kitajcy, nie źwiartajučy na heta ŭwahi, išli pa linii poŭnaj niezaležnaści Kitaju dalej. Hetak dajšło da sprawy „Uschodnia-Kitajskaj čyhunki", jakaja pabudawana jšče carskaj Rasiejaj na kitajskaj terytoryi. Hety čyhunačny šlach, jaki łučyć eŭropejski zachad z dalokim uschodam, wiedama, maje wializarnaje značeńnie dla S.S.R.R., ale maje jon takoje-ž značeńnie i dla Kitaju. Heta čyhunkaj ad samaha pačatku jaje istnawańnia až da siańniešnich časoŭ ŭładała Rasieja. Paśla rewalucyi dyrekcyja čyhunki była napałowu kitajskaj, napałowu rasiejskaj. Kitajcy jdučy ciapier da poŭnaj swajej niezaležnaści pastanawili adnak wyki-

Sacharyna niščyć zdaroŭje, CUKIER—papraŭlaje.

DA NAS PIŠUĆ.

TREBA DAZWOŁU CI NIA TREBA?

w. Šutawičy, Ašmianskaha paw. Moładź naša zdaŭna ŭžo nacyjanalna ŭświedamiłasia. Tamu i žyćcio biełaruskaje, a z im i hramadzkaje ŭ nas bujna raście.

Prykładam minułych hadoŭ i sioleta moładź naša ŭračysta światkawała nacyjanalnaje świata biełaruskaje — Kupalle. Było heta ŭ noč z 6-ha na 7-je lipnia s. h. (pa staromu stylu z 23-ha na 24-je červienia). Światkawańnie mieła charaktar prywatna-tawaryski i na pakryćcio razchodaŭ usie ŭčaśniki światkawańnia złažyli składku. U naznačanuju paru i miejsca pačali schadzicca usie ŭčaśniki światkawańnia, a chto dzie mieŭ jakich znajomych, dyk ich taksama zaprasiŭ i prywioŭ.

Usio dahetul išło dobra, cicha i spakojna. Aż tut raptam... biada. Źjaŭlajecca palicyja z wiedamym smarhonskim kamandantam na čale i pačynajucca daprosy: što, chto, skul, čaho i h. d. My i dahetul nia wiedajem, ci palicyja była ŭstrywožana dziakujučy swajej tolki „czujności", ci jaje niechta z našych damarosłych „pryjacielaŭ" na heta padwioŭ. Ale nam heta pokul i niacikawa, bo taja-ž palicyja nawočna pierakanaŭšysia na miejscy, što ničoha procipraŭnaha nia było, adyšła*) zaŭważyŭšy tolki, kab wohniśča nie pakidałasia biez dahladu. Heta było spoŭniena.

Światkawańnie končyłasia i ŭsie spakojna razyjšlisia, abo razjechalisia damoŭ. Ale na hetym nie kaniec, bo ciapier tolki pačalisia rečy „cikawyja". A „cikawyja"(!) jany woś čamu: ad henaj načy (7.7.29) pačalisia ŭ nas palicejskija daprosy, spačatku tajnyja, a paśla i jaŭnyja. Usio ab tym: chto, skul i čaho pryjaždžaŭ, što hawaryŭ i h. d.

I za što ŭsio heta? Hdzie tut cełу „hrech"? Ci ŭ tym, što moładź naša paśmieła za supolna złožany hroš pryhoža **prywatna** pabawicca i swaich znajomych da siabie paklikać?

Inšy adkaz na heta znajšci ciažka. A kali „wina" celaja sapraŭdy ŭ hetym, dyk mimawolna čaławiek sam siabie pytaje: da čaho-ž my heta dažylisia, što ŭžo nawat u prywatnym tawarystwie pabačycca, pahutaryć i pabawicca biez palicyi nielha? Ci-ž užo patrebny dazwoł i na heta? **Pakryŭdžany.**

BIEŁARUSKAŚĆ ŻYWIE!

Žodziški, Wialejskaha paw. Ab ciarpieńniach žodzišnych parafijan za biełaruskuju mowu ŭ kaściele chiba kožnamu wiedama. Ale henyja ciarpieńni bolš zahartawali ludziej našych u zmahańni za swajo rodnaje i bolš naŭčyli kachać ŭsio toje, što jość biełaruskaje. Nawat dzietki małyja i tyja, bačačy zmahańni swaich baćkoŭ, dzie jak mohuć prajaŭlajuć swajo biełaruskaje pačućcio: piajuć biełaruskija relihijnyja i narodnyja pieśni i starajucca pry kožnaj nahodzie, siarod starejšych i miž saboj deklamawać biełaruskija wieršy. Radaść dušu napaŭniaje, kali čuje čaławiek z wusnaŭ padrostkaŭ biełaruskija pieśni i wieršy!

Bačačy žyćcio i šahańnie ŭpierad biełaruskaści ŭ maładoha pakaleńnia, raście zapał da pracy nad biełaruskim adradžeńniem i ŭ starejšych. Našy ludzi peŭny, što spynić biełaruskaha adradžeńnia nichto nie patrapić. Nie pieraškodzić hetamu ani ks. Dronič, ani chto inšy, bo biełaruskaść žywie! *Śmieły.*

Adkrytaje piśmo.

Pawažany Panie Redaktar!

Wietliwa prašu źmiaścić u „B. Krynicy" nastupnaje wyjaśnieńnie da stačci Tabaryskaha probašča ksiandza W.-Karačeŭskaha ŭ Nr. 26 endeckaha „Głosu Wilenskaha".

Woś-ža niapraŭdaj jość, što byccam: 1. ja źjaŭlajusia płatnym ahitataram balšawickaha „Wyzwalenia", 2. naležu da sekty Metodystaŭ, 3. piać hadoŭ tamu nazad pry wybarach u Sojm i Senat z bočki zaklikaŭ da klasawaj baraćby, 4. chacieŭ-by, kab usie našy sialanie čytali tolki „Bieł. Krynicu" (hetu dyk t a k!), „Kamsamolca", „Biazbožnika", „Wyzwolenie", „Nowe Życie"; niapraŭda, što 5. moładź naša hawora papolsku, što 6. jon, ks. W.-K. jeździačy pakaladzie nihdzie nia bačyŭ u našaj Tabaryskaj parachwii biełaruskich knižak i hazet.

Zatoje praŭdaj jość, što: 1. ja treci ŭžo hod nie naležaču da nijakich „Wyzwaleńniaŭ", biazintaresoŭna pracuju na nacyjanalnaj niwie biełaruskaj, 2. da metadyzmu nikoli nie naležyŭ i naležu tolki da kaścioła **rymska-katalickaha** (ale nia polskaha!), 3. pry wybarach u 1922 h. ja palityčna wystupać nia moh, bo było mnie tady ŭsiaho 15 hadoŭ, 4. časopisaŭ niebiełaruskich nie pašyraju, a što ich mnie prysyłajuć (tolki nie „Kamsamolca", abo „Biazbožnika", jakich ja i ŭ žyćci nia bačyŭ), dyk heta tolki dokaz, jak usie čužyja arhanizacyi šukajuć u nas dla siabie žyru; praŭdaj jość što 5. moładź naša — naturalna nia hena źbiantežanaja, a **tutejšaja**, haspadarskaja — hutaryć miž saboj tolki pabiełarusku, 6. niabačyć u našych wioskach knižak, abo hazet biełaruskich, katoryja napryjezd ksiandza sumyśla raskładalisia na ławy, na stały raskleiwalisia na ścieny — moh tolki čaławiek z stračanym zrokam.

Usio heta tak! Razsieiwańnie-ž sumysnaj chłuśni nie padchodzić nikomu, a tymbolš probaščaŭskaj hodnaści i ksiandzoŭskaj sutanie.

Z pašanaj

(—) *J. Jarmałkowič.*

Z kraju.

Jašče ab „chreśbinach". Ab zahadach z Waršawy padrablać usio ŭ našym krai pad polski ład čytaćy našy ŭžo wiedajuć. „Chryściać" wialikich i małych, kab tolki chutčej da mety, kab usio dy chutčej wyhladała papolsku. Pierachryščany Radaškawičy na „Radoszkowice", pierachryščany biełaruskija Halašonki, pierachryščany Sałučki, Siarhijeŭka, Błahawieščyna i h. d. Zahadana ŭsio pabialić wapnaj na bieła (H. R. u „Kur. Wilenskim" raŭnuje taki wyhlad biełaruskaj wioski da... choleryčnych barakaŭ).

Hetki „misyjanerski" razhon źwiarnuŭ na siabie ŭwahu nawat... kulturnaj sekcyi Wilenskaha Wajawodztwa, jakaja ŭrešcie ahledziłasia, što bialeńnie našych wiosak dawodzić da absurdu. Ale nia tut to byŭšy: źjezd Starastaŭ pastanawiŭ bialić dalej.

I tak uściaž bielać, uściaž chryściać. Ale, ciž wonkawy wyhlad zdolny pieramianić ŭtokolwiečy ŭ nutry dušy našaha čaławieka? Nie, nikoli! Usia heta padfarboŭka nia prystanie da dušy našaha čaławieka, jak nia prystanie wapiennaja „palitura" da kruhłych ci časanych biarwieńniaŭ našych chat. Narodnaja świadomaść usio zmyje, bo-ž, „i ŭ Paryžu nia zrobiać z aŭsa ryžu".

Niaŭdałyja hminnyja wybary ŭ Lidčynie. Čytačy našy užo wiedajuć ab sprobach damarosłych i pryjezdnych Pałakoŭ prawodzić wybary ŭ hminnyja samaŭrady Lidčyny, pawodle swaich „aryhinalnych" pomysłaŭ. Hetyja pomysły, jak niazhodnyja z pisanym prawam (h. zw. Wybarnaj ardynacyjaj) spatkalisia z rašučym adporam świadomych miascowych Biełarusaŭ, ja-

nuć i reštu rasiejska-balšawickich upływaŭ u siabie i čyhunku pierabrać u swajo ŭłasnaje i niepadzielnaje ŭłaśnictwa, bo znachodzicca heta čyhunka na kitajskaj terytoryi. Pačaŭsia spor. Kitajcy pačali zajmać heny čyhunačny šlach, a balšawiki nie dawać. Zapachła poracham. Stałasia pahroza wajny miž Kitajem i S.S.R.R. Pačalisia i konflikty miž Kitajcami i balšawikami z aružžam u rukach. Zawarušyŭsia amal uwieś palityčny świet, kab nie dapuścić da wajny i źlikwidawać heny spor šlacham mirnych dahaworaŭ. Ciapier jak Kitajščyna, tak i S.S.R.R. znachodziacca ŭ wielmi napružanym stanie, ale wajny bajacca jak adna starana, tak i druhaja. Adnak Kitajščyna, zaniaŭšy heny čyhunačny šlach, nie ŭstupaje z swajho stanowišča, a balšawiki adbirać jaho siłaj taksama bajacca. Čym heta ŭsio zakončycca pakaža niedalokaja budučynia.

*) niekatoryja kazali, što tolki schawalasia za kustami, ale ćwierdzić hetaha tut nielha.

Nia ŭzdychaj!

O, čamu-ž Ty, „Koniu" miły,
Ci na pašy, ci ŭ darozie,
Uzdychaješ z kožnaj chwilaj,
Byccam wiazień u wastrozie?

Ci zatoje, što nia maješ
Razhulacca dzie na woli,?
Ci mo', hordy, nie žadaješ
Pakarycca horkaj doli?

Choć hoładna i harotna
My nia pojdziem k čužym ŭnajem:
Jak nia ŭrodzie niwa rodna,—
Lepš ad hoładu skanajem.

Nia sumuj, što ŭ paniawiercy
My časami siły tracim,
Nia ŭzdychaj, bo ŭžo dwa sercy
K lepšaj doli rwucca razam.

Ko Ko

kija zasypali adpawiednyja ŭłady pratestami suproć zakonnaści takich wybaraŭ. Ci hetyja pratesty świadomych pradstaŭnikoŭ biełaruskaha sialanstwa buduć pačuty polskimi ŭładami, pokulšto niewiadoma. Wybary pakulšto nieskasawany, ale i nie zaćwierdžany. Što budzie dalej, pabačym. Siahońnia-ž peŭnym jość hetulki, što z arhanizawanaj wolaj świadomaha sialanstwa musić ličycca i ŭłada.

Biaz pracy. U m. Haradku, Biełastockaha paw. z niedachopu hrošaŭ ustrymana ad pracy 4 pradpryjemstwy dzieraŭlanaha promysłu. U wyniku hetaha kala 100 rabotnikaŭ astałosia biaz pracy.

Źwierawaty čaławiek. U w. Sudojni, Dziawienskaj hm., Ludwik Lalko złamiŭ u swaim sadzie dwoje dziaciej: paŭtarahadowaha Wincuka i waśmihadowaha Tamaša Witkiewičaŭ, jakich tak mocna pabiŭ, što małodšy paśla niekalki hadzin pamior, a starejšy taksama znachodzicca pry śmierci.

Woś da čaho dachodzie čaławiek — źwier.

Aściarožna. W. Kawalonak, žychar w. Litoŭcy, Porpliskaj hm. prynios u kuźniu swajho baćki zapalnik ad hranaty, pastawiŭ na kawadle i ŭdaryŭ małatkom. Zapalnik ad hetaha razarwaŭsia i raniŭ śmiarotna Kawalonka, jaki zaraz-ža pamior.

Pažary. 23 h. m. u m. Krasnaje, Maładečanskaha paw. wybuch pažar. Zhareła 18 haspadarskich zabudawańniaŭ. Straty jašče nie padličany.

— U w. Łastawičy, Hłybockaj hm. u wyniku nieaściarožnaha abychodžańnia dziaciej z ahniom wybuch pažar. Straty wynosiać kala 100.000 zł.

Śmierć na rahach buhaja. Niadaŭna ŭ falw. Bojdanawa, Leonpolskaj hm. zdaryŭsia nastupny wypadak:

Buhaj kinuŭsia na pastucha, 16-cihadowaha Sylwestra Suško, i padniaŭ jaho na rahach, prabiwajučy žywot. S. Suško zaraz-ža pamior.

Usiačyna.

„Wučonaja" niabylica.

U m. žniŭni minułaha hodu ŭ stalicy Narwehii, Oslo, adbyŭsia mižnarodny źjezd historykaŭ. Na hetym źjeździe była i pradstaŭnica Waršaŭskaha ŭniwersytatu p. Hanna Pohaska.

Haworačy tam ab nacyjanalnych mienšaściah u Polščy, p. Pahaska tak skazała ab Biełarusach: „mowa biełaruskaja akančalna jšče nia wyrabiłasia; intelihiencyja hetaha narodu stoić na wielmi niskim umysłowym uzroŭni. Kali chto biarecca za wyrableńnie biełaruskaj mowy—dyk heta Polski ŭrad, jaki zakładaje kursy, dzie wučyciali wučacca rodnaj mowy".

Hetkim niabylicam nie pawiera ŭžo siańnia i małoje dzicia, a nia to što wučonyja historyki.

Takija-ž „pracy" pradstaŭnikoŭ polskaj nawuki, jak p. Pohaskaj, ŭzbahačywajuć nia wiedu, a... mižnarodny humar.

Čytajcie i pašyrajcie „Biełaruskuju Krynicu". Prysyłajcie padpisku na nowaje paŭhodździe.

Z Wilni.

Lohkamysnaja psota ci złaja wola? Z roznych kancoŭ Wilni dawiedywajemsia, što istnuje niejkaja niawykrytaja pakul što ruka, jakaja psuje, raździraje, abo i susiom zrywaje biełaruskija wizytowyja kartački z prywatnych dźwiarej. Kamu hetyja kartački kolać wočy i chto-b bolš paciarpieŭ, kab Biełarusy pačali adpłačywacca hetaj-ža samaj manetaj?!

U kožnym wypadku adpawiednyja ŭłady musili-b na heta źwiarnuć swaju ŭwahu.

Zabojstwa čaławieka ŭnočy z 22 na 23 h. m. dapuściŭsia palicyjant sysknoj palicyi Turkoŭski, stralajučy na wulicy i kładučy trupam ni ŭ čym niawinnaha kupca L. Rutštejna. Štodziennaja presa wilenskaja, padajučy ab hetym wiestku, usiu adkaznaść składaje jak na samaha zabojcu, tak i na jahonych naduładnych. U całaj sprawie wiadziecca śledztwa.

Naša pošta.

Zorku.—Atrymali, dziakujem. skarystajem.

Skawińskamu. — Padobnyja wieršy my ŭžo spatykali, kab časam nia było paśla jakoha nieparazumieńnia. Ad drukawańnie ich pakul ustrymajemsia.

Znajomamu. — Atrymali, pastarajemsia skarystać u swaim časie. Korespondencyi treba pisać, kab nie łajać biez patreby swaich susiedziaŭ.

Kandratowiču J. — Z wieršaŭ Wašych skarystać nia možam: u ich ni składu ni ładu.

Miastačkowamu.—Takija „piśmy" jak Wašy ŭ našu hazetu nie padchodziać. Kali dumajecie pisać korespondencyi, dyk pišycie niešta pawažnaje, a nie takija „Matawieli."

Janskamu.— Hrošy ad Was atrymali, hazetu pasyłajem akuratna na poštu Irena.

Alesiu Nowamu.— Hazetu Wam pasyłajem na poštu Bienica, dzie pawinny j atrymliwać. Wieršy Wašy ŭ druk za słabyja.

Akularniku. —Prysłanaje atrymali, skarystajem.

1929—1930 školny hod. Wilenskaja Biełaruskaja Himnazija.

Wasmiochklasowaja himnazija, humanistyčnaha typu, z biełaruskaju wykładowaju mowaju, z prawami ŭradowych himnazij.

Adkryta pryjmo zajawaŭ u 1,2,3,4,5,6 i 7 klasy, a ŭ 8-ju kl. mohuć być pryniaty tolki z dazwołu Kuratoryjuma Wil. Šk. Wokruhu. Pryjmajucca chłapcy i dziaŭčaty.

Uwaha: tyja wučni-cy, jakija pažadajuć pierawieścisia ŭ Wilenskuju Biełaruskuju Himnaziju z druhich niebiełaruskich himnazij, pawinny trymać ekzamin z biełaruskaj mowy, historyi i hieohrafii Biełarusi ŭ abyjmie papiarednich klasaŭ.

Uzrost pastupajučych: u I kl. ad 9 z pałowaj da 12 hadoŭ, u II kl. 10 z pał.—13 had, u III kl. 11 z pał. — 14 had., u IV kl. 12 z pał. — 15 had., u V kl. 13 z pał. — 16 had., u VI kl. 14 z pał.—17 had. i u VII kl. 15 z pał.—18 h.

Uwaha: dziela asobnych abstawinaŭ pryjmajecca pad uwahu pierarost pastupajučych, ale nia bolš jak da 2-ch hadoŭ.

Ustupnaja płata: kožny pastupajučy (niezaležna ad klasy, u jakuju pastupaje) pawinien unieści ŭstupnuju płatu ŭ kancelaryju himnazii ŭ raźmiery 10 złot.

Płata za nawuku: u I kl. — 20 zł., u II kl. — 30 zł., u III kl. — 40 zł., u IV kl. — 60 zł., u V kl. — 70 zł. u VI kl. — 80 zł., u VII kl. — 90 zł., i ŭ VIII kl. — 110 zł. u pahodki.

Zajawy ab pastupleńni ŭ himnaziju pryjmajucca štodzienna (apračа subot i świat) ad 10-aj da 14-aj hadz. Zajawy možna pasyłać i poštaj, prykładajučy paštowych marak na 25 hr. na adkaz.

Uwaha: da zajawy ab pryjmie abawiazkawa treba dałučyć 1) metryku ab naradžeńni, 2) paświedčańnie dochtara ab pryščepie wospy i 3) paświedčańnie ab papiarednaj adukacyi. Ad tych, jakija pastupajuć z chatniaj padhatoŭkaj, wymahajecca zamiest školnaha paświedčannia, paświedčańnie Baćkoŭskaj Apieki, ci ksiandza abo świaščenika ab tym, što wučyŭsia ŭ chacie. Pačatak ustupnych ekzaminaŭ—3 wieraśnia.

Pry himnazii dla žadajučych jość internat z płataj pa 50 zł. u miesiac. Tyja wučni, jakija dobra buduć wučycca ŭ praciahu I-ch paŭhodkaŭ, mohuć atrymać stypendyju Dabradziejnaha T-wa. Internat pry himnazii tolki dla chłapcoŭ.

Adres: Wilnia, Wostrabramskaja w. Nr. 9.

Dyrekcyja.

Biełaruskaja kniharnia T-wa „Pahonia"

prapanuje wypisać i čytać nastupnyja knižki, nadrukawanyja łacinskimi litarami:

L. Hareckaja — Rodny Kraj (čytanki dla dziaciej)	1 zł. 20 hr.
Dr. M. A. — Boh (filozofičny narys)	30 „
W. Marcinkiewič — Wiečarnicy	45 „
„ — Ščaroŭskija dažynki. Kupałła	35 „
„ — Hapon	75 „
Ad Mickiewič — Pan Tadeuš (pierakład W. Marcinkiewiča)	90 „
Dr. M. A. — Čaławiek	20 „
Fr. Bahuševič (Maciej Buračok) — Dudka biełarusksja	60 „
Ks. Dr. I. Rešeć — Z historyi apolohietyki chryścijanskaj	80 „
„ „ „ — Karotki Katachizm dla Biełarusaŭ-katalikoŭ	20 „
W. Łastoŭski — Niezabudka (Čytanka dla dziaciej)	60 „
Rrof. dr. Tarasewič — Zło i lakarstwa na jaho	30 „
J. Kołas, (Taras Hušča)—Prapaŭ čaławiek, Niomanaŭ dar i inš.	70 „
A. W. — Jak Kaziuk sabraŭsia da spowiedzi	50 „
Ks. Dr. I. Bobič — Niadzielašnija Ewanelii i Nawuki (try častki)	3 „ 00 „
Dr. Fr. Dvornik — Žyćcio św. Vacława	1 „ 00 „
Ks. Ad. Stankiewič — Biełaruskaja mowa ŭ školach Biełarusi ŭ XVI i XVII st.	45 „
„ „ „ — Dr. Fr. Skaryna — pieršy drukar biełaruski (1525—1925)	1 „ 00 „
I. S. — Ružaniec da Najświaciejšaj Dziewy Maryi.	30 „
St. Hrynkiewič — Ab teatry	50 „
„ „ — Carkwa, Pomsta, Wiaźnica	70 „
„ „ — Žanimstwa pa radyjo (pjesa ŭ troch abrazkoch)	50 „
„ „ — Narod	30 „
„ „ — Arlanio	40 „
I. B. — Pieśni Žalby (Nabožnaje razwažańnie muki [i śmierci Zbaŭcy našaha Jezusa Chrystusa)	20 „
J. Bylina — Na Pryźbie	60 „
Uł. Kazłoŭščyk — Fizyčnaje wychawańnie hramadzianstwa	70 „
„ „ — Fizyčnaje wychawańnie ŭ Biełarusaŭ	1 „ 00 „
Ks. P. Tatarynowič — Światy Izydar Chlebarob	30 „
„ „ „ — Kalendaryk „Chryścijanskaj Dumki" na 1929 h.	30 „
J. Jörgensen — Prypowieści (pierakład Ks. P. T.)	50 „

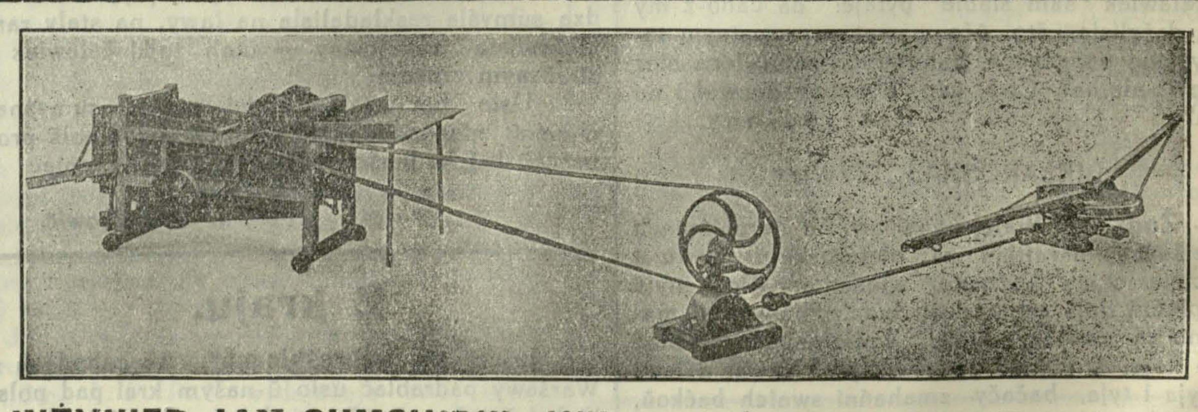

INŽYNIER JAN GUMOWSKI, Wilno, wul. Mickiewica 7, tel. 271

Pradstaŭnictwa fabryk **„H. CEGIELSKI"** Akc. Sup. ŭ Paznani.

Lakamatywy, wahony, šasowyja walcy, lakamabili, parawyja katły, konstrukcyi, cukrawarskija aparaty, ziemlarobskija mašyny, adleŭni zialeza i stali.

BANK CUKROŬNICTWA

Akcyjnaja Supałka ŭ Paznani **ADDZIEŁ U WARŠAWIE**

Skład CUKRU u Wilni

wul. Sławackaha 27, u mahazynach Polskaha Lloydu.

Skład cukru ŭ Baranawičach, wul. Šasowaja 123.

Pradaža cukru hurtowa j detalična pačynajučy ad 1 miaška.

Redaktar Jan Paźniak. Biel. Druk. im Fr. Skaryny. Wilnia, Ludwisarskaja 1 Wydawiec Albin Stepowič